

Toros Üniversitesi
Toros University
Sciences

İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi
Faculty of Eco., Administrative and Social

SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ
JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES

Dergini Sahibi/ Owner of the Journal

İİSBF Adına,
Ali Özveren

Mütevelli Heyet Başkanı / Chairman of Board of Trustess

Editör/ Editor

Prof. Dr. Süleyman Türkel

Yardımcı Editör/ Assistant Editor

Prof. Dr. Kamuran Elbeyoğlu
Doç.Dr. Abdullah Çalışkan
Doç.Dr. Mert Aktaş

Yayın Kurulu / Publishing Board

Prof. Dr. Süleyman TÜRKEL
Prof. Dr. Haluk KORKMAZYÜREK
Dr. Öğr. Üyesi Münir Yalçın ORTAKALE
Dr. Öğr. Üyesi Aslıhan Yavuzalp MARANGOZ
Dr. Öğr. Üyesi Murat KÖYLÜ
Dr. Öğr. Üyesi Sema Bengi GÜRKAN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Editor in Chief

Dr. Öğr. Üyesi Murat KÖYLÜ
Arş. Gör. Gökçe Manavgat

ISSN: 2147-8414

Cilt/Volume: 5

Sayı/Issue: 8
Yıl/Year: 2018

Taranan İndeksler/Indexed by
TUBİTAK-Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM)
DRJI- Directory of Research Journal Indexing
SOBİAD
Google Scholar

Toros Üniversitesi İ.İ.S.B.F Sosyal Bilimler Dergisi, yılda 2 kez yayımlanan hakemli bir dergidir. Ekonomi, İşletme, Maliye, Muhasebe, Finans, Tarih, Siyaset Bilimi, Uluslararası İlişkiler, Uluslararası Ticaret ve Lojistik, Psikoloji ve Sosyal Psikoloji v.b. sosyal bilim dallarında yapılan araştırmaları konu alan makalelere yer verilecektir. Derginin yayın dili Türkçe ve İngilizcedir. Word dosyası halinde <http://dergipark.gov.tr/iisbf> adresine gönderilen aday makaleler, yazım kurallarına uygunluk kontrol edildikten sonra hakem sürecine yönlendirilecektir. Dergide yayımlanan makalelerin dil, bilim, yasal ve etik sorumluluğu yazara aittir. Makaleler kaynak gösterilmeden kullanılamaz.

Bilim ve Danışma Kurulu / Science and Advisory Board

Prof. Dr.	Ahmet Burçin YERELİ	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr.	Ayten Ayşen KAYA	Ege Üniversitesi
Prof. Dr.	Banu YAZGAN İNANÇ	Toros Üniversitesi
Prof. Dr.	Fatma OREL	Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr.	Gonca BAYRAKTAR DURGUN	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr.	Haluk KORKMAZYÜREK	Toros Üniversitesi
Prof. Dr.	H. Nejat BASIM	Başkent Üniversitesi
Prof. Dr.	Kamuran ELBEYOĞLU	Toros Üniversitesi
Prof. Dr.	Leyla ŞENTÜRK ÖZER	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr.	Mehmet Devrin AYDIN	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr.	Mehmet TANYAŞ	Maltepe Üniversitesi
Prof. Dr.	Mete YILDIZ	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr.	Necmiddin BAGDADIOGLU/	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr.	R. Fatih SAYGILI	Ege Üniversitesi
Prof. Dr.	Turhan KORKMAZ	Mersin Üniversitesi

Prof. Dr.	Türksel KAYA BENSGHİR	TODAİE
Prof. Dr.	Ünsal SIĞRI	Başkent Üniversitesi
Doç. Dr.	Abdullah ÇALIŞKAN	Toros Üniversitesi
Doç. Dr.	Fatih ÇETİN	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Doç. Dr.	İbrahim Sani MERT	Antalya Bilim Üniversitesi
Doç. Dr.	Köksal HAZIR	Toros Üniversitesi
Doç. Dr.	M. Kemal ÖKTEN	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr.	M. Kemal ÖKTEN	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr.	Mert AKTAŞ	Toros Üniversitesi
Doç. Dr.	Mustafa BEKMEZCİ	Toros Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Aslıhan YAVUZALP MARANGOZ	Toros Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Ayhan DEMİRCİ	Toros Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Cengiz TUNÇ	Toros Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Halil İbrahim AYDIN	Batman Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	İbrahim BOZ	Toros Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	M. Fatih ÇINAR	Avrasya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Necmettin ÇELİK	Kâtip Çelebi Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Özcan IŞIK	Cumhuriyet Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Saffet AKKAYA	Avrasya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Sedat AYYILDIZ	Aksaray Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Sema Bengi GÜRKAN	Toros Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Şenay ATAM	Korkut Ata Üniversitesi

İÇİNDEKİLER:

Sayfa

ŞİLİ'DE GİZLİCE VE KAFAMDA BİR TUHAFLIK KİTAPLARI ÜZERİNDEN NEOLİBERALİZMİN MEKÂNA VE BELLEĞE ETKİSİ

6-25

Arş. Gör. Bayram Koca

Arş. Gör. Eser Ergönül

GÖÇ ÇALIŞMALARI İÇİN KAVRAMSAL BİR ÇERÇEVE

26-49

Dr. Türken Çağlar

ADALET BAKANLIĞINA BAĞLI KURUMLARDA ÇALIŞAN PERSONELİN YAŞADIĞI TÜKENMİŞLİK, İŞ DOYUMU VE YAŞAM DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ Dr. Bülent Tansel	50-77
TÜRKİYE'DE SİVİL-ASKER İLİŞKİLERİNİN TEMEL AÇMAZLARI ve UZLAŞI İMKÂN LARI Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Uluçakan	78-103
DÖNÜŞÜMCÜ LİDERLİĞİN İŞ PERFORMANSINA ETKİSİ: LİDER ÜYE ETKİLEŞİMİ VE ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞIN ARACILIK ROLÜ Doç. Dr. Abdullah Çalışkan	104-140
SOSYAL PAZARLAMA KAVRAMI VE SOSYAL PAZARLAMADA SOSYAL MEDYA KULLANIMI: SAĞLIK KAMPANYALARI UYGULAMALARI Dr. Öğr. Üyesi Aslıhan Yavuzalp Marangoz	141-165
YAŞAM TATMİNİ ÖLÇEĞİNİN TÜRKÇE GEÇERLİLİK VE GÜVENİRLİLİK ÇALIŞMASI Doç. Dr. Mustafa Bekmezci Prof. Dr. İbrahim Sani Mert	166-177
TÜKETİCİLERİN AKILLI TELEFON UYGULAMALARINI KULLANMA NİYETİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN KULLANIM TUTUMUNA VE NİYETİNE ETKİSİ Arş. Gör. Sena Tekeli Arş. Gör. Ayşe Şahin	178-197
ÖRGÜTSEL SESSİZLİĞİN KAYIRMACILIĞA ETKİSİ ÖRGÜTSEL GÜVENİN ARACILIK ROLÜ Doç. Dr. Abdullah Çalışkan Dr. Öğr. Üyesi Emine Özlem Köroğlu Ayten Taşkın	198-220
TÜRK KAMU HASTANELERİ BİRLİĞİNE AİT BAZI SAĞLIK GÖSTERGELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN KANONİK KORELASYON ANALİZİ İLE İNCELENMESİ Dr. Öğr. Üyesi. Ayhan Demirci	221-235

CUMHURİYET SENATOSU DÖNEMİ KADIN SİYASETÇİLERİN TÜRK KAMU BÜROKRASİSİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ ÜZERİNE BİR İNCELEME	236-262
Dr. Öğr. Üyesi Ümmügülsüm Candeğer Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Burhanettin Coşkun	
KRİPTO PARALAR VE ULUSLARARASI FİNANSAL PİYASALARDA YERİ	263-276
Dr. Öğr. Üyesi Meltem KESKİN KÖYLÜ	
MONDROS MÜTAREKESİ SONRASI VE MİLLİ MÜCADELE DÖNEMİNDE JANDARMA TEŞKİLATI	277-293
Dr. Öğr. Üyesi Murat Köylü	

Yaşam Tatmini Ölçeğinin Türkçe Geçerlilik Ve Güvenirlilik Çalışması*

Mustafa Bekmezci**

İbrahim Sani Mert***

Özet: Yaşam Tatmini Ölçeği öznel iyi oluşun ölçülmesinde kullanılan en yaygın ölçeklerden biridir. Ancak, ölçeğin Türkçe'ye uyarlanmasına ve geçerlilik/güvenirliliğine yönelik çalışmalar nispeten yetersizdir. Bu çalışmada, Diener, E., Emmons, R.A., Larsen, R.J. ve Griffin, S. (1985) tarafından geliştirilen ve oldukça kısa olan (beş madde) Yaşam Tatmini Ölçeği Türkçe'ye çevrilmiş ve psikometrik özellikleri incelenmiştir. Faktör analizlerinin sonucunda, orijinali ile uyumlu olarak ölçeğin tek faktörlü bir yapıya sahip olduğu görülmüştür. İç tutarlılık katsayısı. 876 olarak tespit edilen Yaşam Tatmini Ölçeğinin örgüt çalışanlarının mutluluğunu ölçmede kullanılabilir geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yaşam Tatmini, Yaşam Tatmini Ölçeği, Doğrulamalı Faktör Analizi, Geçerlilik, Güvenirlilik

---

*Örgütsel Davranış Kongresinde (15-16 Kasım 2013- Sakarya) sözlü bildiri olarak sunulan metnin gözden geçirilmiş ve genişletilmiş halidir.

**Doç. Dr. Toros Üniversitesi İİSBF, İşletme Bölümü, mustafa.bekmezci@toros.edu.tr

*** Prof. Dr. Antalya Bilim Üniversitesi, ibrahim.mert@antalya.edu.tr

DOI:

Geliş T. / Received Date: 16.05.2018

Kabul T. / Accepted Date: 05.06.2018

Turkish Validity and Reliability Study of Life Satisfaction Scale

Abstract: *The Life Satisfaction Scale is one of the most common scales used to measure subjective well-being. However, adaptation of the scale to Turkish and studies on validity / reliability are relatively inadequate. In this work, Diener, E., Emmons, R.A., Larsen, R.J. and the Life Satisfaction Scale developed by Griffin, S. (1985) and quite short (five items) were translated into Turkish and their psychometric properties were examined. As a result of the factor analysis, it has been found that there is a one-factor structure that you can measure in accordance with the original. The Life Satisfaction Scale, which was determined as internal consistency coefficient of .876, was found to be a valid and reliable measurement tool that can be used to measure the happiness of the employees of the organization.*

Key Words: *Life Satisfaction, Life Satisfaction Scale, Confirmatory Factor Analysis, Validity, Reliability*

GİRİŞ

Tatmin, istenen bir şeyin gerçekleşmesini sağlama, gönül doygunluğuna erme, doyum olarak tanımlanırken, tatmin olmak da istediği bir şeye ulaşarak hoşnut olmak şeklinde tanımlanmaktadır (T.D.K., 1988: 1428). Bu tanımdan hareketle yaşam tatminini, bir insanın yaşamını beğenmesi, onaylaması ve yaşamından memnun olması (Haybron, 2007) şeklinde ifade etmek mümkündür. Yaşam tatmini, bir kişinin kendi yaşamını bütün yönleri ile değerlendirmesinin bir yansımasıdır (Diener, vd., 1999) ve kişinin yaşamdan beklentilerini, mevcut durumu ile karşılaştırmasının bir sonucu olarak ortaya çıkar (Yiğit, vd., 2011). Diğer bir anlatımla yaşam tatmini kişinin belirli bir durum karşısında değil, kendi yaşamından bir bütün olarak tatmin olmasıdır. Bu bakış açısıyla yaşam tatmini, kişinin kendi yaşam kalitesini subjektif olarak değerlendirmesidir (Marques, vd., 2007; Myers ve Diener, 1995). Yaşam kalitesi ise iyi bir fiziksel durum (physical well-being), sağlık, samimiyet, güvenlik, mutluluk ve kişinin içinde yaşadığı topluma ait olma duygularını içeren subjektif ve objektif unsurların birleşiminden oluşmaktadır (Veenhoven, 2000). Kısaca yaşam tatmini zihnin bilişsel, kalıcı ve kapsamlı bir durumu olarak tanımlanabilir. Bu kriterler yaşam tatmini kavramını zevk, neşe ve ilgili kavramlardan ayırır (Jagodzinski, 2010). Yaşam tatmininin belirlenmesinde iş tatmininin de büyük bir öneme sahip olduğu tespit edilmiştir (Akın, 2008). Dolayısıyla yaşam tatmini örgütsel davranış açısından da önemli bir kavram olarak değerlendirilebilir.

1. KURAMSAL ÇERÇEVE

Yaşam tatmini, duygusal ve bilişsel olmak üzere iki elemanı bulunan, günlük yaşamda mutluluk olarak bilinen (Çivitci, 2007; Eryılmaz ve Öğülmüş, 2010), öznel iyi-oluş (subjective well-being)'un bir bileşeni olarak değerlendirilmektedir (Pavot ve Diener, 1993). Öznel-iyi oluşun duygusal yönü hoş ve nahoş duygular olmak üzere iki bölümde incelenirken, bilişsel ya da yargılamaya dönük yönü yaşam tatminine işaret etmektedir (Pavot ve Diener, 1993; Gadermann, vd., 2010; Hsieh, 2003; Ozben, 2013; Eryılmaz ve Öğülmüş, 2010). Lucas, vd. (1996), yaptıkları çalışmada hoş duyguların, nahoş duyguların ve yaşam tatmininin birbirinden ayrılabilir yapılar olduğunu göstermiştir. Dolayısıyla tatmin olma durumu iyi-oluş çalışmalarının duygusal yönünden ayrı ele alınmıştır. Yaşam tatmini bireylerin kendi yaşam kalitelerini yine kendi kriterlerine göre değerlendirdiği yargısal bir süreç olduğundan, insanlar iyi bir hayat kavramını genel bir değerlendirmenin ötesinde tek bir kritere bağlama eğilimi göstermektedir. Ancak bu kriterler her bir birey için farklı olabilir. Kriterlerin aynı olması durumunda bile her bir birey için bu kriterlerin standartları farklılık gösterebilir. Bundan dolayı Pavot ve Diener (1993), kişinin spesifik bir alanda tatmin olma durumundan öte genel yaşam tatmini üzerinde durulması gerektiğini belirtmiştir.

Yaşam tatmini araştırmaları daha çok yetişkinlerin yaşam alanına giren konularda yoğunlaşmış (Greenspoon ve Saklofske, 1998) olmakla birlikte çocuklar, gençler, yaşlılar, üniversite öğrencileri, hamileler, göçmenler, psikiyatrik sorunu olmayan ayakta

tedavi gören hastalar gibi farklı grupların yaşam tatminini inceleyen araştırmalar da yapılmıştır (Gouveia, vd., 2009). Yetişkinler için yüksek yaşam tatmininin kişilerarası ilişkiler (intrapersonal), kişinin kendi iç dünyası (interpersonal), işi, fiziksel ve psikolojik sağlığı ile eğitim durumundaki olumlu çıktılarla ilgili olduğu belirtilmiştir (Marques, vd., 2007). Yapılan çalışmalarda da insanların istek veya arzuları ile mevcut durumları arasında ne kadar fazla aykırılık varsa yaşam tatmininin o kadar düşük olduğu görülmüştür (Lavalley, vd., 2006). Yaşam tatmininin belirlenmesinde iş tatmininin, kişinin geçmişe dönük pişmanlıklarının ve boş zamanlarında yaptığı faaliyetlerinin de büyük bir öneme sahip olduğu görülmüştür (Akın, 2008). Diener (1994), yaşam tatminindeki farklılıkların hemen hemen yarısının genetik faktörlerden kaynaklandığını, bireylerin davranışlarının da yaşam tatmini konusunda önemli ipuçları verdiğini belirtmektedir (Aktaran: Baş, 2011). Yine Diener ve arkadaşları (2003), bireyin istekleri ile başarıları arasında ne kadar uyum varsa yaşam tatmininin o kadar arttığını belirtmiştir. Bu kapsamda İlhan ve Özbay (2010)'a göre, insanların bir amacının olması, amacını gerçekleştirebileceğine inanması ve amacını gerçekleştirmek konusunda gösterdiği çabayı kararlı bir şekilde sürdürmesi yaşam tatminini artırmaktadır. Dolayısıyla yaşam tatmini bir anlamda bireyin belirlediği hedeflere ulaşma derecesini ifade etmektedir (Özdevecioğlu ve Doruk, 2009).

2. ARAŞTIRMA

2.1. Araştırmanın Sorunsalı

Örgütsel davranış yazını dikkate alındığında, çalışanların öznel iyi oluş durumlarının, onların davranışları üzerinde etkili olduğu ve örgütsel davranış yazınında ölçülen birçok değişkenle karşılıklı etkileşim içerisinde olduğu görülmektedir. Bu nedenle, çalışanların öznel iyi oluşlarının belirlenmesinde en önemli faktör olan “yaşam tatmini”nin belirlenmesi örgütsel davranış araştırmaları açısından önemlidir. Ancak, bunu en az maddeyle en geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçebilecek bir ölçeğe ihtiyaç duyulmaktadır. Diener, Emmons, Larsen ve Griffin (1985) tarafından geliştirilen ve oldukça kısa olan (beş madde) ölçek üniversite öğrencileri üzerinde geliştirilmiş olup, Türkçe güvenilirlik ve geçerlilik çalışmaları incelendiğinde de çalışanlar üzerinde yeterli sayıda araştırmanın eksikliği tespit edilmiştir. Bu bağlamda, Diener, Emmons, Larsen ve Griffin (1985) tarafından geliştirilen yaşam tatmini ölçeğinin ülkemizdeki çalışan örneklem üzerinde uygulanarak yeterli psikometrik özellikleri taşıyıp taşımadığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

2.2. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada, Yaşam Tatmini Ölçeği psikometrik özellikleri incelenmiş olup bu kapsamda ilk olarak Diener, Emmons, Larsen ve Griffin (1985) tarafından geliştirilen Yaşam Tatmini Ölçeğinin İngilizce orijinali, iyi derecede İngilizce bilgisine haiz iki İngilizce öğretmeni tarafından birbirinden bağımsız olarak Türkçeye çevrilmiştir. Çeviriler incelenip karşılaştırılarak her bir maddeyi en iyi temsil ettiği düşünülen ifadeler, konusunda uzman üçüncü bir kişiye danışılarak belirlenmiştir. Elde edilen ölçek, yönetim organizasyon alanında çalışan bir akademisyen tarafından tekrar

İngilizceye çevrilmiştir. Müteakiben orijinal ölçek ve elde edilen Türkçe çevirisi karşılaştırılmış ölçeğe Tablo 1'deki son şekli verilmiştir. Ölçeğin orijinal formu, 7'li Likert tipi (1-Hiç katılmıyorum, 7-Tamamen katılıyorum) bir ölçektir.

Tablo 1: Yaşam Tatmini Ölçeği

1. İdeallerime yakın bir hayatım var.
2. Hayat koşullarım mükemmeldir.
3. Hayatımdan memnunum.
4. Şimdiye kadar hayattan istediğim önemli şeylere sahip oldum.
5. Tekrar dünyaya gelsem hayatımdaki hemen hemen hiçbir şeyi değiştirmezdim.

2.3. Araştırmanın Katkısı

Örgütsel davranış alanında araştırma yapan akademisyen ve diğer araştırmacıların ilgilendiği değişkenlerin çoğunun “yaşam tatmini” ile ilişkili olması nedeniyle yaşam tatminini ölçebilecek yeterli geçerlilik ve güvenilirliğe sahip bir ölçeğin örgütsel davranış literatürüne katkı sağlayacağı değerlendirilmiştir. Ayrıca, bahse konu ölçek kısa olması bakımından katılımcıları yormayan ve yaşam tatminini genel olarak ölçen ve belirli kriterler sunmadığından uygulanması da kolay bir ölçek niteliğindedir.

2.4. Araştırmanın Kapsamı ve Örnekleme

Araştırma, öznel iyi oluşun en önemli göstergesi olan “yaşam tatmini” üzerine odaklanmıştır. Araştırmada örgütsel davranış alanında kullanılmasına katkı sağlamak amacıyla örneklem olarak sadece çalışanlar seçilmiştir. Araştırma, kamuda ve özel sektörde faaliyet gösteren yedi organizasyonun çalışanlarından oluşmaktadır. Katılımcılar, tamamen gönüllülük esası çerçevesinde araştırmaya dâhil edilmiştir. Toplam 306 çalışandan oluşan ve yaş ortalaması 32,2 olan araştırma örnekleme ait diğer bazı demografik özellikler Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2: Örnekleme Ait Özellikler

Cinsiyet		Eğitim	
Kadın	%46	Ortaokul	%7,50
Erkek	%54	Lise	%20,3
Medeni Durum		Ön Lisans	%7,80
Evli	%57,2	Üniversite	%50,7
Bekâr	%42,8	Y.Lisans	%13,4

2.5. Bulgular ve Tartışma

2.5.1. Geçerliliğe İlişkin Bulgular

Yaşam Tatmini Ölçeğinin yapı geçerliğini belirlemek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi ve Doğrulayıcı Faktör Analizi yapılmıştır. İlk olarak, verilerin faktör analizine uygunluğunu belirlemek amacıyla örneklem uygunluğu ve Barlett Sphericity testleri yapılmıştır. Kaiser Meyer-Olkin (KMO) örneklem uygunluk katsayısı 0.857 ve Barlett-Sphericity testi ki kare değeri 739.539 ($p < .001$) olarak tespit edilmiştir. Bu sonuçlar verilerin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir. Açıklayıcı faktör analizi sonucunda özdeğeri 3.349 olan ve toplam varyansın % 66.98'ini açıklayan tek faktörlü bir yapı elde edilmiştir. Maddelere ilişkin faktör yükleri Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3: Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Maddeler	Faktör Yükleri
Madde 1	,774
Madde 2	,822
Madde 3	,862
Madde 4	,852
Madde 5	,778
<i>Açıklanan toplam varyans % 66.98</i>	
<i>Özdeğer</i>	<i>3.349</i>

Yaşam Tatmini Ölçeğinin orijinal formunun ve bu çalışmada açıklayıcı faktör analizi sonucu elde edilen tek faktörlü yapısının Türk örneğinde doğrulanıp doğrulanmayacağını ortaya koymak üzere Doğrulayıcı Faktör Analizi yapılmıştır. Yaşam Tatminin Ölçeğinin geçerliliği, AMOS 6.0 yazılımı kullanılarak test edilmiş, Doğrulayıcı Faktör Analizi sonucunda tespit edilen uyum iyiliği değerleri Tablo 4'de gösterilmiştir. Uyum iyiliği değerlerinin (RFI, CFI, IFI ve NFI) kabul edilebilir sınırlar içerisinde olduğu tespit edilmiştir (Meydan ve Şeşen, 2011: 37).

Tablo 4: Yaşam Tatmini Ölçeğinin Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Ölçek	ΔX^2	df	$\Delta X^2/df$	RMSEA	NFI	RFI	IFI	CFI
Yaşam Tatmini	21,104 *	5	4,221	,103	,972	,916	,978	,978

Not: ΔX^2 =Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square, df = Degrees of Freedom, RMSEA = Root Mean Square Error of Approximation, CFI = Comparative Fit Index, IFI =Incremental Fit Index, NFI= Normed Fit Index.

* $p < 0,001$.

2.5.2. Güvenirliliğe İlişkin Bulgular

Yaşam Tatmini Ölçeğinin güvenirliliğini ortaya koymak üzere Cronbach alfa iç tutarlık test yöntemi kullanılmıştır. Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı .876 olarak bulunmuştur. Elde edilen sonuç ölçeğin güvenirliliğinin kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermektedir.

2.5.3. Ölçek Maddelerinin Birbiriyle Korelasyonuna İlişkin Bulgular

Yaşam Tatmini ölçeği maddelerinin birbiriyle korelasyonu Tablo 5’de verilmiştir. Buna göre ölçeğin her maddesi birbiriyle orta ve üst sevide anlamlı bir (0.001 seviyesinde) korelasyon içerisindedir. Maddeler arasındaki en yüksek korelasyon ise, “Hayatımdan memnunum.” şeklinde olan Madde 3 ile “Şimdiye kadar hayattan istediğim önemli şeylere sahip oldum.” şeklinde olan Madde 4 arasında bulunmuştur.

Tablo 5: Yaşam Tatmini Ölçeği Maddelerinin Birbiriyle Korelasyonu

	Madde 1	Madde 2	Madde 3	Madde 4	Madde 5
Madde 1	1,000				
Madde 2	,613	1,000			
Madde 3	,541	,650	1,000		
Madde 4	,550	,593	,711	1,000	
Madde 5	,489	,501	,600	,610	1,000

p<0,001.

2.5.4. Ölçek Maddelerinin Ortalama, Standart Sapma ve Katılımcıların Cevaplarına İlişkin Bulgular

Katılımcıların Yaşam Tatmini Ölçeğine verdikleri cevapların ortalama, standart sapma ve 7’li Likert ölçeğine göre cevap yüzdeleri Tablo 6’da gösterilmiştir. Buna göre ortalamalar dikkate alındığında, katılımcılar ölçekteki maddelerden en olumlu cevabı ‘Hayatımdan memnunum.’ maddesine verirken en olumsuz cevabı ‘Tekrar dünyaya gelsem hayatımdaki hemen hemen hiçbir şeyi değiştirmezdim.’ maddesinde belirtmiştir.

Tablo 6: Katılımcıların Yaşam Tatmini Ölçeğine Verdikleri Cevaplar

Maddeler	Ort	ss.	Katılmıyor	Katılmıyor	Katılmıyor	Fikrim yok	Katılıyorum	Ölçüde	Katılıyorum
1. İdeallerime yakın bir hayatım var.	4,7	1,6	5,6	6,6	11,5	6,9	36,4	24,9	8,2
2. Hayat koşullarım mükemmeldir.	4,3	1,6	6,2	7,2	20,6	6,5	36,3	17,6	5,6
3. Hayatımdan memnunum.	5,3	1,5	3,3	2,9	7,8	4,6	28,4	31,4	21,6
4. Şimdiye kadar hayattan istediğim önemli şeylere sahip oldum.	5,1	1,5	4,3	3,3	8,2	3,6	34,2	30,9	15,5
5. Tekrar dünyaya gelsem hayatımdaki hemen hemen hiçbir şeyi değiştirmezdim.	4,1	1,9	15,4	10,5	13,4	8,2	23,6	17,7	11,1

3. SONUÇ ve ÖNERİLER

Yaşam Tatmini Ölçeği birçok dile çevrilerek kullanılmış, ilgili yazında da sıklıkla başvurulan bir ölçek haline gelmiştir (Gouveia, vd., 2009; Laranjeira, 2009; Clench-Aas, vd., 2011; Swami, ve Chamorro-Premuzic, 2009; Anaby, vd., 2010; Arrindell, vd., 1999; Pavot ve Diener, 2004; Pavot, vd., 1991; Shengquan, 2007). Bu çalışmanın amacı; yabancı yazında kullanımı gittikçe artan Yaşam Tatmini Ölçeğini Türkçe'ye uyarlamak ve çalışanlarda psikometrik özelliklerini incelemektir. Bu amaçla, ilk olarak ölçeğin orijinal formundan Türkçe'ye çevirisi yapılmış ve "geri çeviri" yöntemiyle dilsel eşdeğerliği sağlayıp sağlamadığı araştırılmıştır. Yaşam Tatmini Ölçeğinin güvenilirliği iç tutarlık yöntemiyle hesaplanmıştır. Güvenirlige ilişkin sonuçlar, ölçeğin kabul edilebilir düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir. Müteakiben, Yaşam Tatmini Ölçeğinin yapı geçerliğini ortaya koymak üzere Açıklayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizi yapılmıştır. Yapılan Açıklayıcı Faktör Analizi ile ölçeğin orijinal formunda olduğu gibi tek faktörlü bir yapıya sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Doğrulayıcı Faktör Analizi ile de ölçeğin tek faktörlü yapısının çalışan örneklem üzerinde doğrulanıp doğrulanmayacağı araştırılmıştır. Doğrulayıcı Faktör Analizi ile tek faktörlü modelin doğrulandığı sonucuna ulaşılmıştır. Ulaşılan sonuçlar Yaşam Tatmini Ölçeğinin geçerli bir ölçme aracı olduğuna kanıt olarak değerlendirilebilir.

Çalışma esnasında araştırmacılar tarafından katılımcıların bir kısmı ile yapılan birebir görüşmelerde, ölçeğin basit ve anlaşılabilir bir ölçek olduğu, buna ilave olarak bu şekildeki kısa ölçeklerde görüşlerini daha doğru bir şekilde yansıttıkları öğrenilmiştir.

Yaşam Tatmini Ölçeğinin kısa ve kolay uygulanabilir bir ölçek oluşundan dolayı örgütsel davranış konusundaki araştırmalarda öznel iyi oluşu ölçmeye yönelik önemli

bir ihtiyacı karşılayacağı umulmaktadır. Ayrıca, öznel iyi oluşun bir göstergesi olan yaşam tatmininin, örgütsel davranış araştırmacılarının iş yaşamında ölçme eğilimde oldukları birçok değişkenle ilişkilendirilebilir olmasından dolayı, örgütsel davranış yazınında zamanla daha çok kullanılacak bir değişken olacağı değerlendirilmektedir.

Konu ile ilgili gelecekteki araştırmalarda, Yaşam Tatmini Ölçeğinin daha farklı ve büyük örneklerde uygulanmasının ölçeğin güvenirlilik ve geçerliliğine ilişkin bulguları daha çok güçlendireceği söylenebilir.

KAYNAKÇA:

AKIN, Mahmut (2008). “Örgütsel Destek, Sosyal Destek ve İş/Aile Çatışmalarının Yaşam Tatmini Üzerindeki Etkileri”, **Bozok Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Cilt: 25, Sayı: 2, ss. 141-170.

ANABY, Dana, JARUS, Tal ve ZUMBO, Bruno D. (2010). “Psychometric Evaluation of the Hebrew Language Version of the Satisfaction with Life Scale”, **Social Indicators Research**, Vol: 96, No: 2, ss. 267-274.

ARRINDELL, Willem A., HEESINK, José., ve FEIJ, Jan A. (1999). “The satisfaction with life scale (SWLS): Appraisal with 1700 healthy young adults in The Netherlands”, **Personality and Individual Differences**, Vol: 26, ss. 815–826.

BAŞ, Aslı Uz (2011). “Investigating Levels and Predictors of Life Satisfaction among Prospective Teachers”, **Eurasian Journal of Educational Research**, Vol: 44, No: Summer, ss. 71-88.

CLENCH-AAS, Jocelyne, NES, Ragnhild Bang, DALGARD, Odd Steffen ve AARØ, Leif Edvard (2011). “Dimensionality and measurement invariance in the Satisfaction with Life Scale in Norway.”, **Quality of Life Research**, Vol: 20, No: 8, ss. 1307-1317.

ÇİVİTCİ, Asım (2007). “Çok Boyutlu Öğrenci Yaşam Doyumu Ölçeğinin Türkçe’ye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışmaları”, **Eurasian Journal of Educational Research**, Cilt: 26, ss. 51-60.

DIENER, Ed, EMMONS, R.A., LARSEN, R.J. ve GRIFFIN, S. (1985). “The Satisfaction with Life Scale”, **Journal of Personality Assessment**, Vol: 49, ss. 71-75.

DIENER, Ed, OISHI, Shigehiro ve LUCAS, Richard E. (2003). “Personality, culture, and subjective well-being: Emotional and cognitive evaluations of life”, **Annual Review of Psychology**, Vol: 54, ss. 403-425.

DIENER, Ed, SUH, Eunhook M., LUCAS, Richard E. ve SMITH, Heidi L. (1999). "Subjective well-being: Three decades of progress", **Psychological Bulletin**, Vol: 25, No: 2, ss. 276-302.

ERYILMAZ, Ali ve ÖĞÜLMÜŞ, Selahiddin (2010). "Ergenlikte Öznel İyi Oluş ve Beş Faktörlü Kişilik Modeli", **Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Cilt: 1, Sayı: 3, ss. 189-203.

GADERMANN, Anne M., SCHONERT-REICHL, Kimberly A. ve ZUMBO, Bruno D. (2010). "Investigating Validity Evidence of the Satisfaction with Life Scale Adapted for Children", **Social Indicators Research**, Vol: 96, ss. 229-247.

GOUVEIA, Valdiney V., MILFONT, Taciano L., da FONSECA, Patricia Nunes ve de MIRANDA COELHO, Jorge Artur Peçanha (2009). "Life satisfaction in Brazil: Testing the psychometric properties of the satisfaction with life scale (SWLS) in five Brazilian samples", **Social Indicators Research**, Vol: 90, No: 2, ss. 267-277.

GREENSPOON, Peter J. ve SAKLOFSKE, Donald H. (1998). "Confirmatory factor analysis of the multidimensional students' life satisfaction scale", **Personality and Individual Difference**, Vol: 25, ss. 965-971.

HAYBRON, Dan (2007). "Life Satisfaction Ethical Reflection and the Science of Happiness", **Journal of Happiness Studies**, Vol: 8, No: 1, ss. 99-138.

HSIEH, Chang-ming (2003). "Counting Importance: The Case of Life Satisfaction and Relative Domain Importance", **Social Indicators Research**, Vol.: 61, Issue: 2, ss. 227-240.

İLHAN, Tahsin ve ÖZBAY, Yaşar (2010). "Yaşam Amaçlarının ve Psikolojik İhtiyaç Doyumunun Öznel İyi Oluş Üzerindeki Yordayıcı Rolü", **Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi**, Cilt: 4, Sayı: 34, ss. 109-118.

JAGODZINSKI, Wolfgang (2010). "Economic, social, and cultural determinants of life satisfaction: Are there differences between Asia and Europe?", **Soc Indic Res**, Vol: 97, ss. 85-104.

LARANJEIRA, Carlos Antonio (2009). "Preliminary validation study of the Portuguese version of the satisfaction with life scale", **Psychology, Health & Medicine**, Vol: 14, No: 2, ss. 220-226.

LAVALLEE, Loraine F., HATCH, P. Maurine, MICHALOS, Alex C. ve MCKINLEY, Tara (2006). "Development of the contentment with life assessment scale (CLAS):

Using daily life experiences to verify levels of self-reported life satisfaction”, **Social Indicators Research**, Vol: 83, ss. 201-244.

LUCAS, Richard E., DIENER, Ed ve SUH, Eunhook M. (1996). “Discriminant validity of well-being measures”, **Journal of Personality and Social Psychology**, Vol: 71, ss. 616-628.

MARQUES, Susana C., PAIS-RIBEIRO, J.L. ve LOPEZ, Shane J. (2007). “Validation of a Portuguese Version of the Students’ Life Satisfaction Scale”, **Applied Research in Quality of Life**, Vol: 2, ss. 83-94.

MEYDAN, Cem Harun ve ŞEŞEN, Harun (2011). **Yapısal Eşitlik Modellemesi AMOS Uygulamaları**, Detay Yayıncılık, Ankara.

MYERS, David G. ve DIENER, Ed (1995). “Who is happy?”, **Psychological Science**, Vol: 6, ss. 10-19.

OZBEN, Suheda (2013). “Social Skills, Life Satisfaction and Loneliness in Turkish University Students”, **Social Behavior and Personality**, Vol: 41, No: 2, ss. 203-214.

ÖZDEVECİOĞLU, Mahmut ve DORUK, Nihal Çakmak (2009). “Organizasyonlarda iş-aile ve aile-iş çatışmalarının çalışanların iş ve yaşam tatminleri üzerindeki etkisi”, **Erciyes Üniversitesi İİBF Dergisi**, Cilt: 33, Sayı: Temmuz-Aralık, ss. 69-99.

PAVOT, William ve DIENER, Ed (1993). “Review of the Satisfaction with Life Scale”, **Psychological Assessment**, Vol: 5, No: 2, ss. 164-172.

PAVOT, William ve DIENER, Ed (2004). “The subjective evaluation of well-being in adulthood: findings and implications”, **Ageing International**, Vo: 29, No: 2, ss. 113-135.

PAVOT, William, DIENER, Ed, COLVIN, Randy, ve SANDVIK, Ed (1991). “Further validation of the satisfaction with life scale: Evidence for the cross-method convergence of well-being measures”, **Journal of Personality Assessment**, Vol: 57, No: 1, ss. 149–161.

SHENGQUAN, Ye (2007). “Validation of the temporal satisfaction with life scale in a sample of Chinese University students”, **Social Indicators Research**, Vol: 80, No: 3, ss. 617-628.

SWAMI, Viren ve CHAMORRO-PREMUZIC, Tomas (2009). “Psychometric Evaluation of the Malay Satisfaction with Life Scale”, **Social Indicators Research**, Vol: 92, No: 1, ss. 25-33.

T.D.K. (Türkçe Sözlük) (1988). Türk Dil Kurumu Yayınları Nu.: 549, Ankara.

VEENHOVEN, Ruut (2000). “The four qualities of life: Ordering concepts and measures of the good life”, **Journal of Happiness Studies**, Vol:1, ss. 1-39.

YİĞİT, Ruhi, DİLMAÇ, Blent ve DENİZ, M. Engin (2011). “İş ve Yaşam Doyumu: Konya Emniyet Müdürlüğü Alan Araştırması”, **Polis Bilimleri Dergisi**, Cilt: 13, Sayı: 3, ss. 1-18.